

2. Osnovne teze koje valja potvrditi ovim istraživanjem

Hrvatska vojska je vojnički uspješno izvela operaciju "Medački džep" i učvrstila političko-diplomatski (unutarnji i vanjski) položaj RH

Rezolucijama UN-a potvrđen je suverenitet RH na cijelom području, ojačan njezin unutarnji položaj i vanjskopolitički kredibilitet, ali su neki postupci pojedinaca - ZLOČINI - omogućili tezu o izjednačenoj krivnji za rat.

Hrvatska je slijedila strategiju (*mišji ugrizi, odgrizanje*) vraćanja pod svoj suverenitet "ružičastih zona" - Miljevac, Maslenica, Peruča, Medački džep - i diplomatsko-vojnim pritiskom kako bi se ostvarila reintegracija okupiranih područja. Vojne akcije bi slijedile neuspjeh pregovora s pobunjenim Srbima, dok je istovremeno nastojala u UN-u da UNPROFOR djelotvorno provodi svoj mandat. Operacija nazvana Medački džep pokrenuta je kako bi se oslabio pritisak na Gospić i umanjila opasnost od presijecanja Hrvatske na Velebitu (cesta Gospić - Karlobag). Izvori za ovu tezu/postavku su knjige koje obrađuju to razdoblje i posebice tu temu - poput "Sve moje bitke" generala Janka Bobetka, dokumenti MORH-a o operaciji Medački džep, dokumenti VS UN-a, svjedoci, ostali izvori⁴⁵. Srpski vojni dokumenti, nađeni u operaciji "Oluja", govore o planiranom napadu na Gospić 15 (petnaest) minuta prije početka hrvatske operacije - ARHIV HV - presliku posjeduje general Markač. Srpski vojni dokumenti zaplijenjeni u "Oluji" to potvrđuju; 9. rujna ujutro planirana je veća akcija nasilnog izviđanja, kakve su izvođene i prijašnjih dana (4. i 7. rujna 1993., kao posljedica naređenja od 28. kolovoza 1993.). Knjiga generala Milisava Sekulića "Knin je pao u Beogradu" vriedan je izvor koji dopunjuje zaplijenjene dokumente.⁴⁶

Planiranje i izvedba operacije bili su vojnički primjerno izvedeni - dvostruki obuhvat - "nabacivanje" neprijateljskih snaga na planinsko područje Velebita iznenadili su zapovjedništvo pobunjenih Srba, snage UN-a, pa i međunarodnu zajednicu, koja nije dobro procjenjivala hrvatske vojne i diplomatske sposobnosti. Usprkos općoj mobilizaciji vojske tzv. RSK, srpskom protunapadu i terorističkom bombardiranju gradova u dubini Hrvatske, zadržana je dostignuta linija uz rijeku Liku. Istraga Sigurnosno-informativne službe (SIS) MORH-a o Medačkom džepu i analiza cijele operacije učinjene su mnogo kasnije - tjednik "Fokus" *"...ispada da je akcija izvedena bez znanja SIS-a, što je svakom poznavatelju ratne abecede u najmanju ruku smiješno"*. TO SE ZAISTA DOGODILO jer tadašnji načelnik SIS-a (pisac ove studije) NIJE ZNAO ZA OPERACIJU - general Bobetko ju je TAJIO, bila je poznata samo malom broju neposrednih planera i izvršitelja! I kasniji postupci, poput zabrane uredovanja vojne policije HV, koja je u Gospić došla po zapovijedi ministra obrane Gojka Šuška, nakon zahtjeva predsjednika Tuđmana da se ispituju sve okolnosti događaja (anonimno svjedočenje tadašnjega visokog dužnosnika Krim. vojne policije HV), bacili su sumnju na hrvatsku službenu istinu o toj operaciji. Krili su se i podatci o nezadovoljstvu, o stanju koje je "mirisalo" na pobunu, o prijetnjama visokim vojnim izaslanicima, pa konačno i o nedjelima. Uspješna i, po riječima američkoga vojnog izaslanika, *čista vojna akcija*, tako je kompromitirana.

ZAKLJUČAK: Hrvatska vojska je djelovala uspješno, na moderan je način (prema doktrini NATO-saveza - "manevar i vatra") porazila neprijatelja i dostigla zadani cilj ograničene vojno-redarstvene operacije. Iako se pod pritiskom MZ morala povući, Hrvatska je neposredno nakon toga izborila povoljnu rezoluciju VS UN (Rezolucija 871. kojom se nedvosmisleno potvrđuje njezin suverenitet na cijelom ozemlju). Nakon operacije Medački džep više nije bilo sumnja u snagu i sposobnost nove hrvatske vojske i opravdanost odlučne hrvatske politike.

MZ i UNPROFOR (Kanadsko-francuski vojni kontingent) su vršili pritisak i miješali se u operaciju i nakon nje kako bi zaštitili interese svojih zemalja - izmišljena bitka - sukoba većih razmjera između Kanađana i Hrvata zapravo nije bilo.

"Kanadska zaboravljena bitka", "Najveća kanadska bitka nakon Korejskog rata" ili "Kanadska nepostojeća bitka" dokazuju taj utjecaj i pokušaj "zaleđivanja" vojno-političkog stanja u Hrvatskoj (izvori: knjige "Tested mettle" i "Chances for peace", kanadski izvori i dokumenti, izjave svjedoka, dokumenti UNPROFOR-a, svjedočenje "druge, protivničke strane" da bitke nije bilo - general Milisav Sekulić, DOKUMENT MORH-a - izjava glasnogovornika

ka objavljena u "Nacionalu", 10. 12. 2002.). Bilo je puškaranja, ali ono se događalo i između Kanađana i srpske strane - napad na Kanađane 9. rujna u Medku. Srpski vojnici i Kanađani su se bili izmiješali, položaji su im bili udaljeni pedesetak metara, Srbi su provocirali Hrvate tako da su Kanađani morali s njima pregovarati kako bi prestali. Kad je počeo kanadski odgovor, kad je otvorena vatra na hrvatske položaje, već je danima trajao vatreni obračun hrvatskih i srpskih snaga. Noću je bilo teško razaznati tko je Srbin, a tko Kanađanin, to prije što su se ispred kanadskih položaja u noći sukobljavale protivničke ophodnje (*Chances for peace*). Postojalo je snažno hrvatsko nepovjerenje prema Kanađanima (iskustvo iz zapadne Slavonije, arogantno i nasilno ponašanje kanadskog kontingenta), ali i od-bojnost Kanađana prema Hrvatima - *Srbi su im draži, a Hrvate nisu voljeli*. (Jim Calvin, incidenti, utjerivanje pravde, predrasude prema *fucking Croatia, bastards...*, *Hrvati nas se dobro sjećaju zbog naše odlučnosti da protiv njih u Medačkom džepu upotrijebimo silu*, koje je bilo još pojačano kanadskim pritiskom (željom za što bržim ulaskom u Medački džep, bržim od sporazumom dogovorenog). Tu su i kanadski unutarnji razlozi - skandal u Somaliji⁴⁷, zataškavanje vojnog vrha, obveze mirotvorstva za koje nije bilo ljudstva, opreme ni novca. Snažan je bio vojno-politički pritisak kojim se postiglo IZJEDNAČIVANJE ZARAĆENIH STRANA U ZLOČINU (Srbi nisu više bili jedini "bad guys", Hrvati su uhvaćeni u "etničkom čišćenju"). Postoje indicije da je bilo i "specijalnih operacija" protiv HV i Hrvatske, poput slične "podvale" planirane protiv Hrvata u Bosni 1994. ("*Tested mettle*", zamisao sir Michaela Rosea). Uz kanadske vojnike, u Medačkom džepu bili su i pripadnici SAS-a (*Tested mettle*). UNPROFOR - (general Jean Cot potpukovniku Calvinu: *povlačenjem snaga UN gube kredibilitet, mir mora biti ojačan silom*) - postaje odjednom krajnje odlučan, spreman riskirati uz opasnost velike pogriješke. Postoje indicije da su Francuska i Velika Britanija zaprijetile napadom zrakoplova ili su ih bile spremne upotrijebiti u "ofenzivnoj" operaciji izbacivanja Hrvata iz Medačkog džepa.

Posredna priznanja da to ZAPRAVO NIJE BILA BITKA PO ZAPADNIM STANDARDIMA GDJE SE NEPRIJATELJSKI POLOŽAJI NAPADAJU VATROM I MANEVROM. S Hrvatima je vođeno 20 odvojenih puščanih dvoboja (puškaranja, razmjena puščane vatre), bilo je pucnjave s jedne i druge strane, ALI NIJE BILO ŽRTAVA - IZBJEGNUT JE IZRAVAN SUKOB (*Le Monde*), a (*Le Quotidien de Paris*) ...čini se da je HV sustavno pucala po snagama UN-a, stacioniranim duž linije sukoba, s ciljem da se maknu. UN tek na jednom mjestu u SITREPORT-u (Situation report UNPROFOR-a za 16. rujna 1993.) tvrdi da su hrvatske snage u 22.15 napale (engaged) Kanađane koji su odgovorili na vatru...

Odmah nadodaje da se situacija potpuno smirila i da je zavladao mir u 22.45.

Deset (10) hrvatskih vojnika je poginulo za vrijeme cijele akcije - od početka, 9. rujna, do povlačenja, 17. rujna u 18.00. Gdje je 27 hrvatskih vojnika poginulih od kanadskih metaka? Na riječkoj patologiji obducirana su tijela poginulih srpskih vojnika i civila (naoružanih, kako tvrdi hrvatska, ili nenaoružanih, kako to tvrde srpska strana i UN). Nažalost, ni nakon opetovanih traženja nije mi bio omogućen uvid u protokole obdukcija. Također nije jasno jesu li isto tako obducirani i hrvatski vojnici; kad bi samo u jednom od tijela poginulih bio pronađen metak NATO-kalibra, koji su rabili Kanađani, to bi bio dokaz da je bitke (i pogibije hrvatskih vojnika) između Kanađana i HV bilo. Bilo bi dovoljno tek JEDNO ZRNO KALIBRA 5,56, kakva su rabili Kanađani!

Postoje snažne indicije da je međunarodna zajednica (VB i Francuska preko svojih predstavnika na terenu - Owen, Cot, Calvin, Kanađani, obavještajne i posebne službe) nametnula svoje viđenje vojno-političke situacije u RH i postigla IZJEDNAČIVANJE KRIVNJE I PRODUŽENJE OPSTANKA TZV. RSK, u konačnici, i Jugoslavije. Po svemu, to je bila «BITKA» koja isprva nije imala ono značenje što ga je poslije, s političkih razloga, dobila. Zbog ogorčenja javnosti postupcima kanadskih vojnika u Somaliji (mučenja i ubojstva), kanadska vlast je isprva prikrivala niz smrtnih slučajeva i ranjavanja u svojim mirovnim operacijama širom svijeta. Kanadski vojni vrh skrio je od javnosti po svemu vojno beznačajno puškaranje između hrvatskih i kanadskih vojnika u trenutku preuzimanja položaja, da bi ga tek godinama kasnije, pod pritiskom veterana, pretvorio u bitku. Kad je provedena službena istraga o operaciji "Harmony" - ROTO 2 (kodna oznaka za operaciju kanadskog kontingenta UNPROFOR-a u bivšoj Jugoslaviji, jedne u nizu mirovnih operacija u kojima je širom svijeta sudjelovala kanadska vojska), otkriveno je da mnogo bivših vojnika - "plavih kaciga" - pati od stresa, PTSP-a, zloćudnih oboljenja - navodno nastalih od zračenja kontaminiranom zemljom (boksit) kojom su kanadski vojnici u Hrvatskoj gradili zaklone. Nakon godina nijekanja i zahtjeva umirovljenih vojnika za odštetom, to je postalo prvorazredno pitanje na koje je kanadska politika i vojska morala odgovoriti. Puškaranje je pretvoreno u junačku bitku kanadske vojske s hrvatskim tenkovima, topništvom i trostruko jačim snagama, odbijenim jurišima i pobjedom nad Hrvatima. Prema iskazu anonimnoga djelatnika MORH-a (razgovor kanadskoga veleposlanika sa zamjenikom ministra obrane RH), kanadska strana je željela materijalnu odgovornost za bolesti svojih vojnika prebaciti na hrvatsku stranu. Nakon odbijanja zamjenika ministra obrane da uopće razgovara o tom pitanju, kanadski veleposlanik je zaprijetio osvetom - političkom štetom koju će Kanada nanijeti Hrvatskoj. Čini se da je

izmišljena bitka, kao i pitanja o sudjelovanju hrvatskih građana u Domovinskom ratu na upitnicima za kanadske vize upravo ta "šteta" kojom je veleposlanik prijetio Hrvatskoj. To dokazuju primjeri poput odbijanja izdavanja vize bivšem ministru zdravstva i obrane Andriji Hebrangu te bivšem ravnatelju HIS-a Miroslavu Tuđmanu, kao i drugim hrvatskim građanima koji su željeli putovati u tu zemlju, ali su zbog upita o svojoj ratnoj prošlosti odustajali ili im je viza odbijena.

Zločin

Iako se ne može zaniijekati postojanje poginulih za koje se sumnja da su ubijeni izvan borbe, njihov se broj razlikuje, od nekoliko desetaka do više od stotinu (u optužnici protiv generala Bobetka). Nijekanje srpske strane i UN-a da je većina pala u borbi (srpski izvori, "Veritas", neslaganje njihovih brojki s HHO-om, dokazi da su neke navodne žrtve iz operacije "Oluja" žive; žive osobe na popisu mrtvih), čak i mogućnost da su žrtve međusobnih srpskih obračuna - sukob noću 9. 9. 1993. u Medku - pripisane Hrvatima. Konceptija "opštenarodne odbrane" koja se oslanjala na "naoružani narod" - naoružani civili, vojska pomiješana s civilima (popisi oružja podijeljenoga civilima; baka Danica, borac s minobacačem i strojnicom; pogibija žena-vodiča u bliskoj borbi /Žunec/; dokumenti izdani u BiH i Srbiji nađeni kod poginulih) - dovode u pitanje punu istinu o žrtvama na srpskoj strani, pa time i odgovornosti - zapovjedne odgovornosti umjesto pojedinačne krivnje; oslanjanje MZ i ICTY-a na Savu Štrbca i "Veritas", svrha koju Srbi time žele postići - relativizacija (kriminalizacija) Domovinskog rata i RH i dalekosežne političke posljedice koje iz toga mogu proizaći - stjecanje legaliteta za "RSK" i kažnjavanje RH - sužavanjem ili ukidanjem njezina suvereniteta, "umiranjem u dugoj agoniji".

Zaključak

Valja skupiti sve raspoložive podatke o žrtvama, pokušati odijeliti vojne od civilnih, točnim opisom ratnih djelovanja pokušati se približiti istini (hrvatski službeni podatci, HHO, UN, "Veritas", ICTY).

Izvori i prilozi uz ovu raščlambu

- Dokumenti UN-a, kanadske raščlambe, hrvatski i srpski izvori,
- dokumenti ICTY-a,
- javni izvori,
- knjige - memoarske i analitičke,
- strani i hrvatski tisak, elektronski mediji,
- zemljovid, i
- fotografije,
- grafikoni, tablice.

Bilješke

45. General Bobetko zastupa tu tezu, u kasnijoj analizi GS HV ona se ne potvrđuje... Srbi su se branili, bili su previše slabi za navalnu operaciju, to govore i dokumenti s protivničke (srpske - op.p.) strane. Tezu da Gospiću nije prijetila neposredna opasnost koja bi zahtjevala protunavalu HV/policije zastupaju i neki mlađi hrvatski povjesničari.
46. General Sekulić u svojoj knjizi govori o neadekvatnoj doktrini SVK, o rastrojenosti, dezorganizaciji, rastakanju srpske vojne sile, o zabludi u pomoć VJ i VRS, demoralizaciji, dezerterstvu, kukavičluku...
47. U knjizi „Iskušana odvažnost“ (*Tested mettle*) str. 81. ... two Somali infiltrators had been shot fleeing the Canadian compound at Belet Uen i str. 87.-88. 15 march 1993... A Somali had been killed while in Canadian custody at Belet Uen... two Commando comrades...gruesome death of Shidane Arone...